

Deilurnar og djúpið.

I.

Eins og við er að búast um fiskibæ og sjómanna, eins og Reykjavík, þá mun ekki um annað meir talað hér almennra mála nú, en kaupdeiluna. Munu þess flestir hvetjandi, að sættir geti orðið sem fyrst. Og ef menn eru fljótir að sættast, gæti þetta enn orðið hámarksár að afla, en lágmarks að slysum. Ófriðurinn í þjóðfélagi voru er til muna geigvænlegri en flestum mun í fljótu bragði virðast, og kemur þar til, að það riður svo afarnukið á því að ekki sé tafið fyrir breytingu þeirri til batnaðar, sem nú er hér að verða á svo eftirtektarverðan hátt.

II.

Mér hafa komið í hug stundum í sambandi við þessi mál, orð Þorsteins Erlingssonar um logann í djúpinu. Og einnig í sambandi við þessa nýstárlegu jarðskjálfta, sem einnig hefir orðið vart nokkuð hér í bæ, og Þorkell Þorkelsson hyggur muni stafa af gufuumbrotum undir Henglinum, eða þar nálægt. Þykir mér þetta sérstaklega fróðlegt vegna þess hve vel það kemur heim við minar skoðanir. Hefir mér virst líklegt, að einmitt á þessum slóðum væri í aðsigi eldgos. Mættum vér þess óska, að þar færi ekki fljótt að, því að slíkir atburðir svo

nálægt, gætu orðið hýsna óþarfir Reykjavík og nærsveitunum. Og satt að segja, þá hafði eg ekki haldið að hættan væri líkt því eins yfirvofandi og nú virðist. En það er eins og jörðin öll stynji undir átökunum sem verið er að gera til þess að bæta hag mannkynsins og koma því á rétta leið, og ekki getur orðið rétt við komið, nema hér sé rétt að verið til móts. En þó er eins og þeirri viðleitni hafi orðið meira ágengt hér en víðast hvar annars staðar, og mun valda að hér hefir verið minna um stórglapi og manndráp en í öðrum löndum, en meiri möguleikar til þeirrar frjálshugsunar, sem svo nauðsynleg er í þessum efnum. Og riður nú á, að ekki sé þessu spilt með ósátt og auknu hatri. En ef sættir takast og sáttfýsi vex, ef oss auðnast í þessu þjóðfélagi að sækja með mun meiri samhuga fram í rétta átt, þá munum vér geta orðið stuðningsaðnjóstandi frá þeim öflum, sem ráða jafnvel við eldgos og jarðskjálfta. Og engin ástæða verður þá til að óttast þann halla, sem sunnir telja að leiða mundi af kauphækkun slíkrri sem farið er fram á.

26. jan.

Helgi Pjeturss.